

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Grondwettelijk Hof: rolnummer 7528: de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 51, § 3, 5°, en 56bis, § 1, van de Algemene kinderbijslagwet van 19 december 1939 en artikel 2 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, gesteld door het Arbeidshof te Gent, afdeling Gent

Samenvatting

Deze mededeling betreft een kennisgeving aan de Vlaamse Regering van de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 51, § 3, 5°, en 56bis, § 1, van de Algemene kinderbijslagwet van 19 december 1939 en artikel 2 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag, gesteld door het Arbeidshof te Gent, afdeling Gent, en van de beslissing om niet tussen te komen in deze procedure voor het Grondwettelijk Hof.

Bijlage: kennisgeving van 30 maart 2021 van de griffie van het Grondwettelijk Hof

1. Voorafgaand

Door de griffier van het Grondwettelijk Hof werd aan de minister-president van de Vlaamse Regering bij brief van 30 maart 2021 kennisgegeven van de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 51, § 3, 5°, en 56bis, § 1, van de Algemene kinderbijslagwet van 19 december 1939 en artikel 2 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag, gesteld door het Arbeidshof te Gent, afdeling Gent.

Door de griffie werd in deze brief meegedeeld dat de Vlaamse Regering over vijfenveertig dagen beschikt, vanaf de ontvangst van de brief, om eventueel – bij ter post aangetekende zending – een memorie in te dienen betreffende deze zaak. Deze termijn verstrijkt in casu op maandag 17 mei 2021.

2. Samenvatting van de zaak en de gestelde prejudiciële vraag

2.1. Samenvatting van de zaak

Beslissing kinderbijslagfonds

Na het overlijden van haar echtgenoot (zonder beroepsactiviteit) kreeg betrokkene (zonder beroepsactiviteit) van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (later FAMIFED) de wezenbijslag voor haar beide kinderen uitbetaald in het kinderbijslagstelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag en artikel 8, §1, 2°, van het Koninklijk Besluit van 25 oktober 1971 tot uitvoering van de wet van 20 juli 1971.

Deze wezenbijslag bedroeg per maand per kind 346,82 euro, of samen 693, 64 euro voor beide kinderen.

Betrokkene heeft nog een zoon uit een vroegere relatie, dus een halfbroer voor de kinderen, die niet in het gezin inwoont.

FAMIFED stelde in de loop van 2015 vast dat deze tewerkgesteld was als werknemer. De dienst Gewaarborgde Kinderbijslag van Famifed maakte het dossier van betrokkene in april 2015 over aan het kinderbijslagfonds waarbij zijn werkgever was aangesloten.

Dit fonds oordeelde dat hij, omwille van zijn tewerkstelling als werknemer, het recht opende als rechthebbende in het kinderbijslagstelsel voor de werknemers voor zijn halfzus en halfbroer (die geen deel uitmaken van hetzelfde gezin), op grond van artikel 51, §3, 5°, Algemene Kinderbijslagwet (AKBW). Op grond van artikel 51, §1, 1°, AKBW, is een persoon die in België tewerkgesteld is door een werkgever, immers te beschouwen als een rechthebbende op kinderbijslag.

Aan betrokkene werd meegedeeld dat zij, wegens de tewerkstellingen van haar oudste zoon, niet langer aanspraak kon maken op de gewaarborgde wezenbijslag in het kinderbijslagstelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag en, met ingang van 1 mei 2015, voor haar twee jongere kinderen 427,62 euro zou ontvangen conform het kinderbijslagstelsel voor de werknemers (zijnde de basis kinderbijslag, verhoogd met de leeftijdsbijslag en met de toeslag voor eenoudergezinnen op grond van artikel 41 AKBW). Voor betrokkene betekende dit een verlies van 266,02 euro per maand.

Betrokkene tekende beroep aan tegen de beslissing van het kinderbijslagfonds.

Vonnis arbeidsrechtbank

De arbeidsrechtbank oordeelde dat het kinderbijslagfonds terecht, vanaf 1 mei 2015, een gewone kinderbijslag (vermeerderd met de toeslag voor eenoudergezinnen) had toegekend aan betrokkene. Betrokkene was niet langer gerechtigd op de verhoogde wezenbijslag in het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag.

Bovendien oordeelde de rechtbank dat betrokkene evenmin gerechtigd is op de wezenbijslag in het gewone stelsel van de kinderbijslag voor werknemers, overeenkomstig artikel 56bis, §1, AKBW, aangezien op het ogenblik van het overlijden van één van de ouders, i.c. de vader, er voor de kinderen geen rechthebbende was die in de loop van de twaalf maanden die onmiddellijk het overlijden voorafgingen, de voorwaarden vervulde om krachtens de AKBW aanspraak te maken op tenminste zes maandelijke forfaitaire bijslagen, de zogenaamde 'loopbaanvoorwaarde'.

Betrokkene ging in beroep. Het voorwerp van de vordering was in wezen de erkenning van haar recht op een wezenbijslag.

Arrest Arbeidshof

Het arbeidshof oordeelt dat, gelet op het residuaire karakter van het stelsel van de gewaarborgde kinderbijslag, het recht op kinderbijslag in casu niet langer diende te worden bepaald aan de hand van het stelsel van de gewaarborgde kinderbijslag, maar wel aan de hand van het kinderbijslagstelsel voor werknemers dat is vastgelegd in de AKBW. Met ingang van 1 mei 2015, kon

betrokkene geen rechten op kinderbijslag meer putten uit het stelsel van de gewaarborgde kinderbijslag.

Het Hof oordeelt bovendien dat betrokkene, volgens de bepalingen van de AKBW, evenmin gerechtigd is op de wezenbijslag in het kinderbijslagstelsel voor werknemers.

Artikel 56bis, §1, AKBW bepaalt dat een wees rechthebbend is op kinderbijslag tegen de bedragen bepaald in artikel 50bis AKBW (d.i. de wezenbijslag), indien op het ogenblik van het overlijden van één van de ouders, een rechthebbende bedoeld in artikel 51, §§ 3 en 4, AKBW, in de loop van de twaalf maanden die onmiddellijk het overlijden voorafgaan de voorwaarden heeft vervuld om krachtens deze wet aanspraak te maken op tenminste zes maandelijks forfaitaire bijslagen.

Op het ogenblik dat de vader overleed, was er echter geen enkele rechthebbende die in de loop van de twaalf maanden die onmiddellijk het overlijden voorafgingen, de voorwaarden heeft vervuld om krachtens de AKBW aanspraak te maken op ten minste zes maandelijks forfaitaire bijslagen. Er was namelijk geen enkele rechthebbende die in het stelsel van de kinderbijslag voor werknemers recht had op kinderbijslag voor beide kinderen.

Het Hof stelt vast dat een wees die, op basis van de bepalingen van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag, in het kinderbijslagstelsel van de gewaarborgde kinderbijslag gerechtigd is op de wezenbijslag en die zich geconfronteerd ziet met een halfbroer of halfzus die geen deel uitmaakt van het gezin waartoe de wees behoort, die begint te werken en die dus uit hoofde van deze tewerkstelling een rechthebbende op kinderbijslag wordt, zijn recht verliest op de wezenbijslag in het stelsel van de gewaarborgde kinderbijslag, geen recht heeft op de wezenbijslag in het algemeen kinderbijslagstelsel voor de werknemers, overeenkomstig artikel 56bis, §1, van de AKBW, en dus de kinderbijslag voor hem aanzienlijk ziet verminderen ofschoon er niets is gewijzigd in zijn financiële toestand en zijn gezinssituatie.

De wees daarentegen die op basis van de bepalingen van AKBW in het kinderbijslagstelsel voor de werknemers gerechtigd is op de wezenbijslag en die zich geconfronteerd ziet met een halfbroer of halfzus die geen deel uitmaakt van het gezin waartoe de wees behoort, die begint te werken en die dus uit hoofde van deze tewerkstelling een rechthebbende op kinderbijslag wordt, blijft zijn wezenbijslag gewoon behouden.

Het Hof meent dat de vraag moet gesteld worden of er een objectieve en redelijke verantwoording bestaat om voor beide categorieën van wezen deze verschillende behandeling te behouden en ziet zich dan ook genoodzaakt om hierover ambtshalve een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof voor te leggen.

2.2 Prejudiciële vraag

"Schenden de artikelen 51, §3, 5° en 56bis, §1 van de Algemene Kinderbijslagwet, in samenhang gelezen met artikel 2 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag, en meer in het bijzonder het in dit artikel 56bis, §1 vervatte principe dat de wezenbijslag voorbehouden blijft voor de wezen waarvoor op het ogenblik van het overlijden van één van hun ouders, een rechthebbende in de loop van de twaalf maanden die onmiddellijk het overlijden voorafgaan de voorwaarden heeft vervuld om krachtens de Algemene Kinderbijslagwet aanspraak te maken op tenminste zes maandelijks forfaitaire bijslagen, het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel zoals vervat in art. 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 2 en 3 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen te New York op 20 november 1989, zoals vervat in art. 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 2 en 3 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen te New York op 20 november 1989, doordat de wees die op basis van de bepalingen van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag in het kinderbijslagstelsel van de gewaarborgde kinderbijslag gerechtigd is op de wezenbijslag en die zich geconfronteerd ziet met een halfbroer of halfzus die geen deel uitmaakt van het gezin waartoe de wees behoort, die begint te werken en die dus uit hoofde van deze tewerkstelling een rechthebbende op kinderbijslag

wordt, zijn recht op de wezenbijslag in het stelsel van de gewaarborgde kinderbijslag verliest, overeenkomstig artikel 56bis, §1 van de Algemene Kinderbijslagwet geen recht heeft op de wezenbijslag in het algemeen kinderbijslagstelsel voor de werknemers en dus de kinderbijslag voor hem aanzienlijk ziet verminderen ofschoon er niets is gewijzigd in zijn financiële toestand en zijn gezinssituatie, terwijl de wees daarentegen die op basis van de bepalingen van de Algemene Kinderbijslagwet in het kinderbijslagstelsel voor de werknemers gerechtigd is op de wezenbijslag en die zich geconfronteerd ziet met een halfbroer of halfzus die geen deel uitmaakt van het gezin waartoe de wees behoort, die begint te werken en die dus uit hoofde van deze tewerkstelling een rechthebbende op kinderbijslag wordt, zijn wezenbijslag gewoon blijft behouden?"

3. Eventuele tussenkomst van de Vlaamse Regering bij het Grondwettelijk Hof

Gelet op de brief van de griffier bij het Grondwettelijk Hof rijst de vraag of de Vlaamse Regering er belang bij heeft om in de hangende procedure tussen te komen.

In uitvoering van omzendbrief VR 2009/23 van 16 januari 2009 betreffende het Grondwettelijk Hof, beslis ik om **niet tussen te komen** in deze zaak bij het Grondwettelijk Hof en wel om de volgende redenen:

Op 1 januari 2019 werden de gezinsbijslagen overgeheveld naar Vlaanderen en werden, naar aanleiding van de invoering van het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (hierna: Groeipakketdecreet), diverse belangrijke wijzigingen doorgevoerd:

- Zo stapte men af van het socio-professionele statuut van de kinderbijslag, waarbij telkens een rechthebbende moest gevonden worden om een recht te kunnen openen voor het kind, en ging men over naar een recht van het kind. Het statuut van de rechthebbende, dat als aanknopingspunt diende voor het recht op gezinsbijslag, verviel dus;
- Door het loskoppelen van de kinderbijslag van het socio-professioneel statuut van de ouders, verviel het systeem van de gewaarborgde gezinsbijslag, een residuair stelsel dat in het leven geroepen was voor die kinderen van wie de ouder geen werknemers- of zelfstandigenstatuut had;
- De zogenaamde loopbaanvoorwaarde kwam ook te vervallen (de voorwaarde waarbij er, in eerste instantie door vader of moeder, en bij uitbreiding door iedere persoon die het recht op kinderbijslag ten gunste van het kind in de werknemersregeling kon doen ontstaan, in de loop van de twaalf maanden die aan het overlijden voorafgingen, tenminste zes maandelijkse forfaitaire bijslagen konden aangetoond worden - er was dus een bepaalde referentieperiode vereist, typerend voor de principiële band van het recht op kinderbijslag met de uitoefening van een beroepsactiviteit onder de AKBW).

Zoals supra vermeld, bestaat er sinds de inwerkingtreding van het Groeipakket geen residuair kinderbijslagstelsel meer (cf. het vroegere stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag). Het huidige recht op wezentoeslag is vervat in de artikelen 14 en 15 van het Groeipakketdecreet. Op grond van deze artikelen is er recht op een wezentoeslag, onder de vorm van een maandelijkse toeslag boven op het basisbedrag, voor een rechtgevend kind onder de (enige) voorwaarde dat minstens één van de ouders is overleden (of afwezig verklaard). Alle kinderen die wees worden vallen derhalve integraal onder het Groeipakketdecreet dat uitgaat van een recht van het kind met recht op het basisbedrag en o.m. een wezentoeslag als extra tegemoetkoming.

Aangezien de eerder besproken principes uit de AKBW en het systeem van de gewaarborgde gezinsbijslag, zijn komen te vervallen met de invoering van het Groeipakketdecreet, **zal de specifieke**

problematiek geschetst door het Arbeidshof zich niet meer voordoen in de dossiers die onder het Groeipakketdecreet vallen.

Indien het Grondwettelijk Hof een discriminatie zou vaststellen en zich negatief zou uitspreken over de coherentie van de kwestieuze bepalingen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, zou de reglementering over het Groeipakket niet in het gedrang kunnen komen. Er is dus **geen impact op de Vlaamse regelgeving.**

Het **aantal lopende Vlaamse dossiers waar de bepalingen uit de opgeheven AKBW en de opgeheven wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag, overgenomen in de overgangsbepalingen van het Groeipakketdecreet, nog een rol spelen en die geïmpacteerd zouden kunnen worden door een vermeende vaststelling van discriminatie, is gering.** Gezien het geringe aantal getroffen dossiers, zal ook de **financiële impact voor de Vlaamse Gemeenschap van een eventuele vaststelling van discriminatie door het Hof minimaal zijn.**

Gelet op het voorgaande is er geen reden om tussen te komen in de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 51, § 3, 5°, en 56bis, § 1, van de Algemene kinderbijslagwet van 19 december 1939 en artikel 2 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag.

De Vlaamse minister van Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE